

Finansal piyasalarda risk iştahu Fed yetkililerinin ılımlı açıklamaları sonrası bir miktar toparlandı

Küresel riskli varlıklara olan talep haftanın ilk gününde ayrışan bir tablo çizdi. Makroekonomik veri akışının sınırlı olduğu günde, piyasalar jeopolitik gelişmeler ve ABD Merkez Bankası (Fed) yetkililerinin açıklamalarının etkisinde dalgalı bir seyir izledi. Fed Başkan yardımcısı Philip Jefferson yüksek seyreden tahvil faizlerinin finansal koşullarda sıkılaşmaya yol açtığının altını çizerken, bunun faiz kararlarında dikkate alınması gerektiğini belirtti. Bir diğer Fed üyesi ve Dallas Fed Başkanı Mary Daly de finansal koşullardaki son dönemde yaşanan sıkılaşmaya dikkat çekerek bu durumun ek faiz artışlarının yerine geçebileceğini belirtti. Bu ortamda ABD 10 yıllık tahvil faizi yataya yakın seyrederken, Almanya 10 yıllık tahvil faizi 13 baz puan düşüşle %2,76 seviyesine geriledi. MSCI gelişmekte olan ekonomiler hisse senedi endeksi %0,2 gerilese de, MSCI dünya geneli hisse senedi endeksi %0,5 artış kaydetti. Dolar endeksi yataya yakın seyrederken, gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri ortalamada %0,1 değer kazandı. Jeopolitik gelişmelerin etkisiyle Brent tipi ham petrolün varil fiyatı %4,2 yükselirken, Avrupa için referans doğal gaz fiyatında %14,8 artış yaşandı. Altının ons fiyatı da %1,6 yükseldi.

Yurtiçinde finansal varlıklara yönelik risk iştahu dün kırılğan bir seyir izledi. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan kabine toplantısı sonrası yaptığı açıklamalarda enflasyon sıkıntısını çözmek için özgün ve akılcı politikalara dayalı bir yol izlediklerini söylerken, son birkaç yıldır süren fiyatlama davranışlarının sonuna gelindiğine inandığını belirtti. TÜİK Ağustos ayı dış ticaret endekslerini, İstanbul Sanayi Odası (İSO) da Eylül ayı ihracat iklim endeksi verilerini yayımladı. Haftanın ilk gününde Borsa İstanbul gösterge 100 ve 30 endeksleri günü sırasıyla %3,2 ve %2,7 düşüşle kapattı. Ülke risk primi ve uzun vadeli TL cinsi tahvil faizleri yükseldi. Ayrıca TL, dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet kur karşısında %0,4 değer kaybetti.

Günlük Değişimler

Dolar/TL	27,67 ▲ 0,5%	BİST 100	8.193 ▼ -3,2%
TR 2Y	28,75 ▼ -72 bp	TR 10Y	27,00 ▲ 36 bp
DX	106,1 ■ 0,0%	MSCI Dünya	2.859 ▲ 0,5%
Altın (ons, \$)	1.861 ▲ 1,6%	ABD 10Y	4,78 ■ 0 bp
Brent (varil, \$)	88,2 ▲ 4,2%	Karbon (ton, €)	81,8 ▲ 1,6%

Döviz Kurlarında Günlük Hareket

Dolar/Türk Lirası	0,5%
Dolar/Güney Afrika Randı	0,2%
JP Morgan GOÜ Endeksi	0,1%
Dolar/Meksika Pesosu	0,1%
Dolar Endeksi	0,0%
İngiliz Sterlini/Dolar	0,0%
Euro/Dolar	-0,2%
Dolar/Brezilya Reali	-0,2%
Dolar/Japon Yeni	-0,6%

MSCI Endeksleri (Dolar bazlı, günlük değişim)

MSCI Türkiye	-2,4%
MSCI Kuzey Amerika	0,6%
MSCI Latin Amerika	0,6%
MSCI Dünya	0,5%
MSCI Asya Pasifik	0,0%
MSCI Avrupa	-0,2%
MSCI GOÜ	-0,2%
MSCI GOÜ Avrupa	-1,2%

Günün Önemli Veri ve Gelişmeleri

Ülke	Veri / Gelişme	Dönem	Piy. Beklentisi	Önceki
Türkiye	Sanayi Üretimi (aylık değişim)	Ağustos		-%0,4
Türkiye	İşsizlik Oranı	Ağustos		%9,4
	IMF Küresel Ekonomik Görünüm Raporu	Ekim		

Makroekonomik Haber ve Veri Akışı

Yeni günde küresel piyasalar Fed üyelerinin ılımlı tonda açıklamaları sonrası yükseliş eğiliminde. Yeni günün ilk saatlerinde makroekonomik veri akışı sakin. Bugün küresel tarafta Uluslararası Para Fonu (IMF) Küresel Ekonomik Görünüm raporunu yayımlayacak. Yurtiçinde ise Ağustos ayı sanayi üretimi ve iş gücü istatistikleri açıklanacak.

İSO Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi Eylül ayı sonuçlarını açıkladı. Buna göre, Ağustos'ta 49,1 olan endeks Eylül'de 49,0'a geriledi. Bu sonuçlarla, Türk imalatçılarının ihracat pazarlarındaki genel talep koşulları özellikle Avrupa'daki zayıflık nedeniyle üst üste iki ay bozulmuş oldu. İhracat iklimindeki zayıflama büyük ölçüde Avrupa'dan gelen talebin azalmasından kaynaklanırken, ABD'de ekonomik aktivite üçüncü çeyrek sonunda da genişlemeyi sürdürdü. Orta Doğu'da talep ise genel olarak canlılığını korudu.

TÜİK Ağustos ayı dış ticaret endekslerini yayımladı. Buna göre, Ağustos'ta ihracat birim değer endeksi yıllık bazda %1,8 gerilerken, ithalat birim değer endeksinde düşüş %16,1'i buldu. Böylece dış ticaret haddi 12,6 puan arttı. Yıllık bazda ihracat miktar olarak %3,4, ithalat %10,9 arttı. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış miktar olarak veriler ise ihracatta Ağustos'ta aylık bazda %4,4 artışa, ithalatta %4,6 azalışa işaret etti.

Nature Communication dergisinde yayımlanan bir makale, aşırı hava olaylarının 2000-2019 yılları arasında ortalama 143 milyar dolar ekonomik kayba yol açtığını ortaya koyuyor. Çalışma, söz konusu kayıpların 3'te 2'sinin kasırgalar tarafından yaratıldığını öne sürerken, 20 yıllık süre zarfında 1,2 milyar insanın aşırı hava olaylarından etkilenmiş olduğunu söylüyor. Araştırmacılar, özellikle düşük gelirli ülkelerdeki veri yoksunluğunun, aşırı hava olaylarının etkilerinin olduğundan düşük tahmin edilmesine yol açtığını belirtiyorlar.

Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) ve Queen Mary Londra Üniversitesi'nin ortak çalışması iklim krizinin "cinsiyet nötr" olmadığını, iklim krizi ile mücadele planlarında kadınlara yönelik daha fazla politika yer alması gerektiğini savunuyor. Çalışma kapsamında planları incelenen 119 ülkenin sadece 38'i doğum kontrolü, yenidoğanlar ve anneler için sağlık hizmetlerine, ve sadece 15'i kadına yönelik şiddete yer veriyor. İklim krizinin mevcut eşitsizlikleri daha kötü hale getirdiği savunulan çalışmada, artan sıcaklıkların gebelik komplikasyonlarını ve ölü doğumları artırdığına dikkat çekiliyor. Buna ek olarak fırtınalar ve seller kadınlara yönelik şiddeti ve felaket sonrası aileleri onlara bakmakta zorlandığı için çocuk evliliklerini arttırabiliyor.

Nobel Ekonomi ödülü işgücü piyasalarında cinsiyet farklılıklarının temel etkilerini araştıran Profesör Claudia Goldin'e verildi. Bu ödülü alan üçüncü kadın olan Profesör Goldin, arşivlerden ABD'ye ait 200 yılı aşkın veriyi toplayarak cinsiyetler arası gelir ve istihdam oranlarındaki farklılaşmanın nasıl ve neden oluştuğunu açıklıyor. Profesör Goldin'in çalışmaları doğum kontrol haplarına erişimin kadınların eğitim düzeyinde ve kariyer planlamasında önemli bir rol oynadığını ortaya koyuyor. Tarihsel olarak cinsiyetler arası gelir farklılığında ana faktör eğitim ve kariyer tercihleri olurken, Profesör Goldin'in çalışmaları günümüzde bu gelir farklılığının çoğunun aynı meslekten kadınlar arasında görüldüğünü ve bu farkın ilk çocuğun doğumu ile ortaya çıktığını gösteriyor.

Kalkınma Gündemi

Şirket ve Sektör Haberleri

Avrupa Konseyi yenilenebilir enerji kaynaklarının enerji tüketimindeki payının 2030 yılında %42,5 olması hedefini kabul etti.

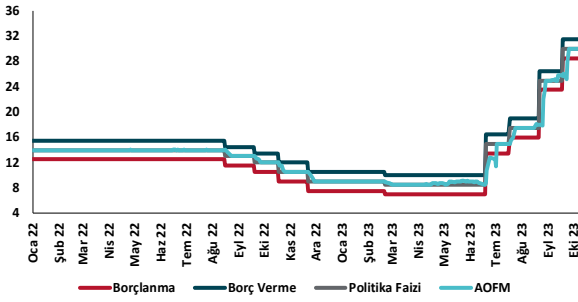
Konsey tarafından kabul edilen Yenilenebilir Enerji Direktifi, Avrupa Birliği ülkelerinin toplam enerji tüketiminde yenilenebilir enerjinin payını 2030 yılına kadar %42,5'e çıkarmayı ve %2,5'lik ek göstere niteliğinde bir artışla %45'e ulaşmayı hedefliyor. Buna göre üye ülkeler, ulaştırma sektöründe 2030 yılına kadar yenilenebilir enerji kullanımından kaynaklanan sera gazı yoğunluğunun %14,5 oranında azaltılması yönünde bağlayıcı bir hedef ile nihai enerji tüketiminde yenilenebilir enerjinin en az %29 oranında bağlayıcı bir paya sahip olması arasında seçim yapacaklar. Yenilenebilir Enerji Direktifi, sanayinin yenilenebilir enerji kullanımını yıllık %1,6 oranında artıracığını öngörürken, üye ülkelerin sanayide kullanılan hidrojenin 2030 yılına kadar %42'sinin ve 2035 yılına kadar %60'ının biyolojik olmayan yenilenebilir yakıtlardan gelmesi gerektiği konusunda anlaşmış olduğunu belirtiyor. Bununla birlikte, 2030 yılında binalarda yenilenebilir enerji payının en az %49 olması yönünde göstere niteliğinde bir hedef belirlenirken, her ülkede ısıtma ve soğutmada yenilenebilir enerji payının 2026 yılına kadar yıllık bazda %0,8 ve 2026-2030 yılları arasında yıllık bazda %1,1 kademeli olarak yükselmesi hedefleniyor.

Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) küresel petrol talebinin 2045 yılında günlük 116,0 milyon varile ulaşacağını öngörüyor.

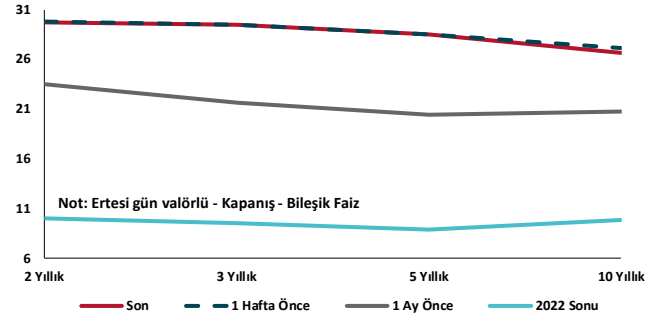
OPEC tarafından yayımlanan "Küresel Petrol Görünümü 2045" raporuna göre, 2022 yılında günlük 99,6 milyon varil olarak kaydedilen küresel petrol talebinin 2028 yılında günlük 110,2 milyon varile ve 2045 yılında günlük 116,0 milyon varile yükseleceğini tahmin ediyor. 2045 yılına kadar kömür hariç birincil enerji kaynaklarının artacağına işaret eden rapor, petrolün 2045 yılına kadar %29,5 ile küresel enerji üretiminde en yüksek paya sahip olan kaynak olarak kalacağını belirtiyor. Rapor ayrıca, 2022 yılında küresel enerji üretiminde payı %80 olan fosil yakıtların payının kömürdeki azalmanın etkisiyle 2045 yılında %69 seviyelerine gerileyeceğini öngörüyor.

Doğal gaz piyasası 2026 yılına kadar yavaş bir büyüme sergileyecek. Uluslararası Enerji Ajansı (IEA) tarafından yayımlanan "Orta Vadeli Doğal Gaz Raporu"na göre, 2017-2021 döneminde yıllık ortalama %2,5 olarak kaydedilen küresel doğal gaz talebi büyümesinin 2022-2026 döneminde ortalama %1,6 olacağını öngörüyor. 2021 yılında en yüksek seviyesine ulaşan Asya Pasifik, Avrupa ve Kuzey Amerika'daki toplam doğal gaz tüketiminin 2022-2026 döneminde yıllık bazda ortalama %1 gerileyeceğini bekleyen rapor, küresel sıvılaştırılmış doğal gaz üretiminin 2022 ve 2026 yılları arasında %25 yükseleceğini belirtiyor.

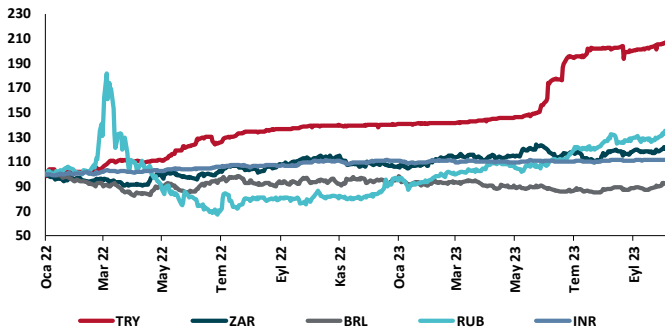
TCMB Faiz Koridoru

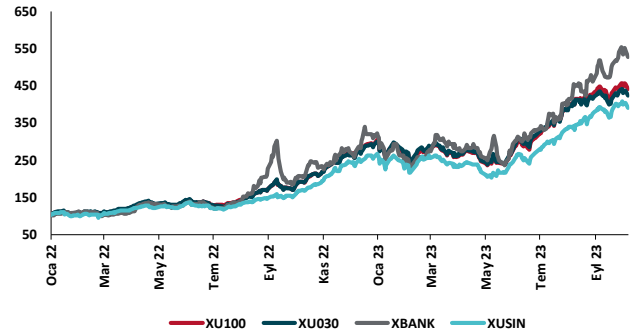
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi (%)

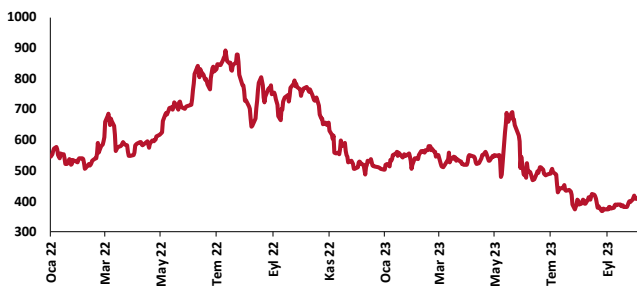
USD/GOÜ Para Birimleri (31/12/2021=100)

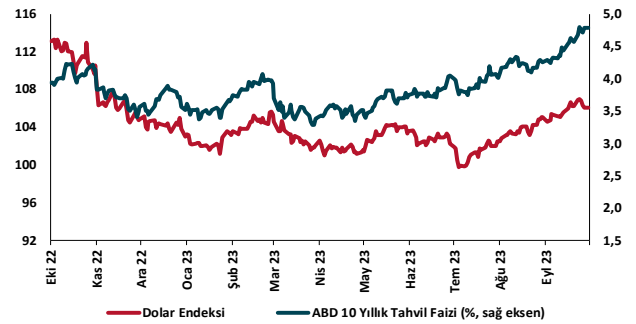
Ulusal Hisse Endeksleri (31/12/2021=100)

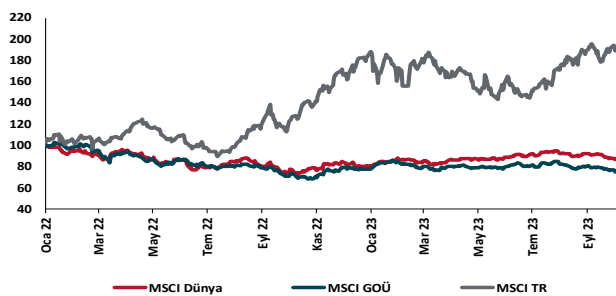
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi (baz puan)

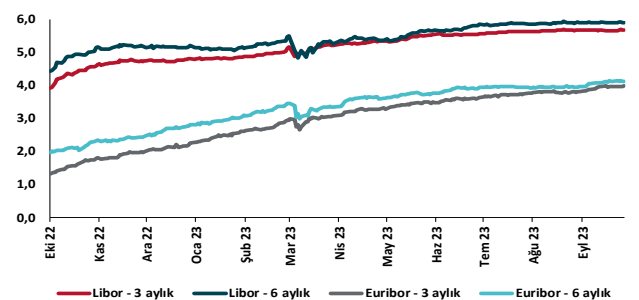
Dolar Endeksi ve 10 yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

MSCI Hisse Endeksleri (31/12/2021=100)

Küresel Gösterge Faizler (%)

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

Meclisi Mebusan Cad. No 81

Fındıklı İstanbul 34427, Türkiye

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2023 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.